

رسالة محمد

- مدرس:
- خدیجه افشین (پردیس رسالت زاهدان)
- بهار ۱۳۹۹

نام درس:

نظام تربیتی از منظر قرآن و
روایات

در قسمت پیشین در مورد اعطای بینش مطالبی گفته شد که بینش شامل چند قسم بود از جمله در مورد نظام هستی، دنیا، مرگ و... که به بینش در مورد نظام هستی پرداخته شد.

(ب) بینش در مورد دنیا

در دنیا (اَلْم و اَمَل) به هم تنیده‌اند اما دیدگاه و واقعیت این دو قسم برای مومن و مشرک متفاوت است.

تفاوت‌های بینش اَلْم دنیا میان مومن و مشرک عبارتند از:

۱- دنیا برای مومن	←	مَفَرَّ
دنیا برای مشرک	←	مَقَرَّ
۲- بلا برای مومن	←	صبر
بلا برای مشرک	←	فَزَع
	←	امتحان و راه حل آن
	←	ادب و راه حل آن

تصویر اَمَل دنیا برای انسان از منظر قرآن

خداوند دنیا را زینت‌گاهی ساخته و آن را با انواع زیبایی‌ها و نگاره‌ها آراسته کرد. از جمله اینها به متاع (

مال و منال) در دنیا می‌پردازد و می‌فرماید: «فما متاعُ الحیاةِ الدنیا الاّ القلیلُ»

بعلاوه؛ دنیا با پوششی نظیر مال و فرزند آرایش شده تا زشتی‌های آن دیده نشود اما در کنار این زینت،

آنچه که صلاحیت و بقاء را دارد نیز می‌آورد. چنانکه در قرآن آمده است: «**المالُ و البنونُ** زینةُ الحیاةِ

الدنیا و **الباقیات و الصالحات** خیرٌ عند ربّک و خیرٌ اَملاً»

بنابراین مال و دارایی برای دنیا زینتی است که سبب فریب انسان می‌شود اما عمل صالح به عنوان باقیات

صالحات پایدار و بادوام می‌باشد.

ج) بینش در مورد حقیقت انسان

انسان دارای چهره‌ها و جلوه‌های گوناگونی است که در هر موقعیت و تحت شرایط به گونه‌ای خاص، خود را ظاهر می‌سازد.

انسان دارای چهره‌ای وهمی است که با خیال پردازی آن را ساخته است. چهره ای نظیر « مختال = مغرور = کسی که با خیال پردازی برای خود چیزی تصور می کند که در او نیست) در یک کلام انسان دچار « خویشتنی وهمی » است.

آثار خویشتنی وهمی

عندیت قارونی
انانیت فرعونى

ترسیم چهره حقیقی انسان در قرآن ← یا ایها الناس انتم الفقراء الى الله و الله هو الغنی الحمید

ایجاد و ابقاء انسان به ید قدرت الهی است بنابراین ویژگی « احتیاج » حقیقت وجودی انسان می باشد.

د) بینش در مورد تاریخ انسان

تاریخ زندگانی انسان گواهی درگیری و نزاع میان حق و باطل است. این درگیری حاصل اراده الهی در ظهور حق و زوال باطل است.

درست است که حق و باطل در رویارویی یکدیگر قرار می گیرند لکن خداوند غلبه حتمی و همیشگی حق بر باطل را ترسیم می کند: « كَتَبَ اللَّهُ لَأَغْلِبَنَّ أَنَا وَ رُسُلِي »

ثمرات درگیری و نزاع حق و باطل:

۱- خالص شدن مومنان ← لِيُمَحِّصَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا

۲- بهره‌مندی از دو حُسن پیروزی یا شهادت ← تَرْبِّصُوا بِنَا الْآحَدِي الْحُسْنَيْنِ

بنابراین بیان و آشکار کردن وجه حق و درست یک رفتار برای مربی ثمره ای یا از نوع پذیرش دارد و یا آگاهی و منتج به تغییر بینش و نگرش او می گردد.

هـ) بینش در مورد مرگ و پس از مرگ

مرگ در معنای نخستین، پایانی وحشتناک و مبهم دارد اما این نگرش ظاهری نسبت به مرگ است. آنچه نوع مرگ انسان را رقم می زند، نوع زیستن اوست. نکته مهم اینکه؛ گرچه اصل مرگ از دایره اختیار انسان خارج است لکن چگونه مردن در حیطه اختیار وی قرار دارد تا از طریق چگونه زیستن آن را معین نماید. لذا میان زندگی و مرگ تضاد و تعاندی نیست بلکه با یکدیگر رابطه تساوی دارند. خداوند می فرماید:

«یا ایها الذین آمنوا اتّقوا اللهَ حقَّ تقاته و لاتموتنَّ الاّ و انتم مسلمون»

آیه شریفه بر **چگونه زیستن** دلالت دارد.

آثار و نتایج یادآوری مرگ :

- ۱- معنادار کردن زندگی
- ۲- ایجاد تعادل در زندگی انسان مرگ برآمال (آرزوها) و آلام (دردها و رنج ها) انسان حد می زند و طاقت و توان او را افزایش می دهد. چنانکه پیامبر (ص) فرمودند: « به هنگام خوشی ها و ذوق زدگی ها یا ناراحتی ها و دل مردگی ها در گورستان حضور یابید.»

در ادامه مطلب پیشین، به توضیح جهان پس از مرگ پرداخته می‌شود.

آثار جهان پس از مرگ برای انسان:

۱- تغییر رفتار در انسان

۲- از بین بردن بی‌معنایی و بی‌عشی از چهره دنیا

۳- کمک به انسان با دو بال «خوف و رجا»

خوف + رجا = تعادل و توازن مطلوب در حرکت انسان

خوف بیش از حد از خداوند ← یأس (بدبینی به خداوند)
رجا بیش از حد به خداوند ← امن (جسارت بر خداوند) ← گناه کبیره

از حسن توجه شما سپاسگزارم